

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1998-1999

19 JANVIER 1999

Proposition de loi insérant un article 171bis dans le Code civil relatif aux mariages blancs

AMENDEMENT

N° 6 DU GOUVERNEMENT

Remplacer l'ensemble de la proposition de loi par ce qui suit :

« *PROPOSITION DE LOI MODIFIANT CERTAINES DISPOSITIONS RELATIVES AU MARIAGE* »

CHAPITRE PREMIER — Disposition générale

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

CHAPITRE II — Modification de dispositions des Titres II et V du Livre Ier du Code civil

Article 2

L'intitulé du Chapitre III du Titre II du Livre Ier du Code civil est remplacé par l'intitulé suivant :

Voir :

Documents du Sénat :

1-512 - 1996/1997 :

N° 1 : Proposition de loi de Mme Lizin.

1-512 - 1998/1999 :

N° 2 : Avis du Conseil d'État.

N° 3 : Amendements.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1998-1999

19 JANUARI 1999

Wetsvoorstel houdende invoeging in het Burgerlijk Wetboek van een artikel 171bis betreffende de schijnhuwelijken

AMENDEMENT

Nr. 6 VAN DE REGERING

Hetwetsvoorstel in zijn geheel vervangen als volgt :

« *WETSVOORSTEL TOT WIJZIGING VAN EEN AANTAL BEPALINGEN BETREFFENDE HET HUWELIJK* »

HOOFDSTUK I — Algemene Bepaling

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

HOOFDSTUK II — Wijziging van bepalingen van Boek I, Titel II en Titel V van het Burgerlijk Wetboek

Artikel 2

Het opschrift van Hoofdstuk III van Boek I, Titel II van het Burgerlijk Wetboek wordt vervangen door het volgende opschrift :

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

1-512 - 1996/1997 :

Nr. 1 : Wetsvoorstel van mevrouw Lizin.

1-512 - 1998/1999 :

Nr. 2 : Advies van de Raad van State.

Nr. 3 : Amendementen.

« Chapitre III. — Actes de déclaration et actes de mariage »

Article 3

L'article 63 du même Code, abrogé par la loi du 26 décembre 1891, est rétabli dans la rédaction suivante :

« Art. 63. — § 1er. Ceux qui désirent contracter mariage sont tenus d'en faire la déclaration, moyennant le dépôt des documents visés à l'article 64, à l'officier de l'état civil de la commune où l'un des futurs époux est inscrit dans les registres de la population, le registre des étrangers ou le registre d'attente à la date de l'établissement de l'acte de déclaration.

Si aucun des futurs époux n'est inscrit dans l'un des registres visés à l'alinéa 1er, ou si la résidence actuelle de l'un d'eux ou des deux ne correspond pas, pour des raisons légitimes, à cette inscription, la déclaration peut être faite à l'officier de l'état civil de la résidence actuelle de l'un des futurs époux.

Pour les Belges qui résident à l'étranger et qui ne sont pas inscrits dans les registres de la population d'une commune belge, la déclaration peut être faite à l'officier de l'état civil de la commune de la dernière inscription, dans les registres de la population, le registre des étrangers ou le registre d'attente, de l'un des futurs époux, ou de la commune où un parent jusqu'au deuxième degré de l'un des futurs époux est inscrit à la date de l'établissement de l'acte, ou du lieu de naissance de l'un des futurs époux. A défaut, la déclaration peut être faite à l'officier de l'état civil de Bruxelles.

§ 2. La déclaration est faite par l'un des futurs époux ou par les deux.

L'officier de l'état civil dresse acte de cette déclaration.

Il est inscrit dans un registre unique, coté et paraphé conformément à l'article 41 et déposé à la fin de chaque année au greffe du tribunal de première instance.

§ 3. Si l'un des futurs époux ou les deux ne sont pas inscrits, au jour de l'établissement de l'acte, dans les registres de la population, le registre des étrangers ou le registre d'attente de la commune, ou n'y ont pas leur résidence actuelle, l'officier de l'état civil qui a dressé l'acte en adresse immédiatement une copie à l'officier de l'état civil de la commune où ce futur

« Hoofdstuk III. — Akten van aangifte en akten van huwelijk »

Artikel 3

Artikel 63 van hetzelfde Wetboek, opgeheven bij de wet van 26 december 1891, wordt hersteld in de volgende lezing :

« Art. 63. — § 1. Zij die een huwelijk willen aangaan, moeten daarvan onder voorlegging van de in artikel 64 bedoelde documenten, aangifte doen bij de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar een van de aanstaande echtgenoten zijn inschrijving in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister heeft op de datum van de opmaak van de akte van aangifte.

Indien geen van de aanstaande echtgenoten een inschrijving heeft in een van de in het eerste lid bedoelde registers, of indien de actuele verblijfplaats van één van hen of beiden om gegronde redenen niet met deze inschrijving overeenstemt, kan de aangifte gebeuren bij de ambtenaar van de burgerlijke stand van de actuele verblijfplaats van een van de aanstaande echtgenoten.

Voor Belgen die in het buitenland verblijven en die niet zijn ingeschreven in het bevolkingsregister van een Belgische gemeente, kan de aangifte gebeuren bij de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente van de laatste inschrijving in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister van een van de aanstaande echtgenoten, of van de gemeente waar een bloedverwant tot en met de tweede graad van een van de aanstaande echtgenoten zijn inschrijving heeft op de datum van de opmaak van de akte, of van de geboorteplaats van een van de aanstaande echtgenoten. Bij ontstentenis hiervan kan de aangifte gebeuren bij de ambtenaar van de burgerlijke stand van Brussel.

§ 2. De aangifte gebeurt door één der aanstaande echtgenoten of door beiden.

De ambtenaar van de burgerlijke stand maakt van deze aangifte een akte op.

Zij wordt ingeschreven in een enkel register, dat genummerd en geparafeerd wordt zoals bedoeld in artikel 41, en dat op het einde van ieder jaar wordt neergelegd op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg.

§ 3. Indien één van de aanstaande echtgenoten of beiden op de dag van de opmaak van de akte hun inschrijving in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister of hun actuele verblijfplaats niet hebben binnen de gemeente, zendt de ambtenaar van de burgerlijke stand die de akte heeft opgemaakt, onmiddellijk een afschrift van de akte aan de ambte-

époux ou ces futurs époux sont inscrits dans l'un de ces registres ou ont leur résidence actuelle.

L'officier de l'état civil qui a reçu la notification visée à l'alinéa précédent vérifie s'il n'existe pas d'empêchements à mariage. Le cas échéant, il le signale, dans les dix jours de la réception de la notification, à l'officier de l'état civil qui a dressé l'acte de déclaration.

§ 4. Lorsque les parties intéressées restent en défaut de déposer les documents visés à l'article 64, l'officier de l'état civil refuse de dresser l'acte.

L'officier de l'état civil notifie sans délai sa décision motivée aux parties intéressées. Une copie, accompagnée d'une copie de tous documents utiles, en est transmise en même temps au procureur du Roi de l'arrondissement judiciaire dans lequel le refus a été exprimé.

Si l'un des futurs époux ou les deux ne sont pas inscrits, au jour du refus de dresser l'acte, dans les registres de la population, le registre des étrangers ou le registre d'attente de la commune, l'officier d'état civil qui refuse de dresser l'acte en adresse notification à l'officier de l'état civil auquel la copie de l'acte de déclaration visée au § 3 aurait dû être adressée.

Le refus de l'officier de l'état civil est susceptible de recours, dans le délai d'un mois suivant la notification de sa décision, par les parties intéressées, devant le tribunal de première instance. »

Article 4

L'article 64 du même Code, abrogé par la loi du 26 décembre 1891, est rétabli dans la rédaction suivante :

« Art. 64. — § 1er. Lors de la déclaration du mariage, les documents suivants sont, pour chacun des futurs époux, remis à l'officier de l'état civil :

1° une copie conforme de l'acte de naissance;

2° une preuve d'identité;

3° une preuve de nationalité;

4° une preuve de célibat et, le cas échéant, de la dissolution ou de l'annulation des précédents mariages;

naar van de burgerlijke stand van de gemeente van inschrijving in een van deze registers of van de actuele verblijfplaats in België van deze aanstaande echtgenoot of echtgenoten.

De ambtenaar van de burgerlijke stand die de in vorig lid bedoelde kennisgeving heeft ontvangen gaat na of er geen huwelijksbeletselen zijn. In voorkomend geval meldt hij dit binnen de tien dagen na de ontvangst van de kennisgeving aan de ambtenaar van de burgerlijke stand die de akte van aangifte heeft opge maakt.

§ 4. Wanneer de belanghebbende partijen in gebreke blijven de in artikel 64 bedoelde documenten over te leggen, weigert de ambtenaar van de burgerlijke stand over te gaan tot de opmaak van de akte.

De ambtenaar van de burgerlijke stand brengt zijn met redenen omklede beslissing zonder verwijl ter kennis van de belanghebbende partijen. Terzelfdertijd wordt een afschrift hiervan, samen met een kopie van alle nuttige documenten, overgemaakt aan de procureur des Konings van het gerechtelijk arrondissement waarin de weigering plaatsvond.

Indien één van de aanstaande echtgenoten of beiden op de dag van de weigering van de opmaak van de akte hun inschrijving in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister of hun actuele verblijfplaats niet hebben binnen de gemeente, zendt de ambtenaar van de burgerlijke stand die weigert de akte op te maken een kennisgeving hiervan aan de ambtenaar van de burgerlijke stand aan wie het in § 3 bedoelde afschrift van de akte van aangifte had moeten worden overgemaakt.

Door de belanghebbende partijen kan tegen de weigering door de ambtenaar van de burgerlijke stand binnen de maand na de kennisgeving van zijn beslissing, beroep worden ingesteld bij de rechtbank van eerste aanleg. »

Artikel 4

Artikel 64 van hetzelfde Wetboek, opgeheven bij de wet van 26 december 1891, wordt hersteld in de volgende lezing :

« Art. 64. — § 1. Bij de aangifte van het huwelijk worden aan de ambtenaar van de burgerlijke stand voor ieder der aanstaande echtgenoten de volgende documenten voorgelegd :

1° een voor eensluidend verklaard afschrift van de akte van geboorte;

2° een bewijs van identiteit;

3° een bewijs van nationaliteit;

4° een bewijs van de ongehuwde staat, en in voorkomend geval van de ontbinding of nietigverklaring van de vorige huwelijken;

5° une preuve de l'inscription dans les registres de la population, le registre des étrangers ou le registre d'attente et/ou une preuve de la résidence actuelle;

6° le cas échéant, une preuve écrite légalisée, émanant du futur époux absent lors de la déclaration du mariage, dont il ressort que celui-ci consent à la déclaration;

7° toute autre pièce authentique dont il ressort que l'intéressé remplit les conditions requises par la loi pour pouvoir contracter mariage.

§ 2. Si les documents remis sont établis dans une langue étrangère, l'officier de l'état civil peut en demander une traduction certifiée conforme. »

Article 5

L'article 66 du même Code, remplacé par la loi du 7 janvier 1908, est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 66. — Les actes d'opposition au mariage sont signés sur l'original et sur la copie par les opposants ou par leurs fondés de procuration spéciale et authentique; ils sont signifiés avec la copie de la procuration à la personne ou au domicile des parties et à l'officier de l'état civil qui a dressé l'acte de déclaration.

L'officier de l'état civil vise l'original. »

Article 6

À l'article 67 du même Code, le mot « publications » est remplacé par le mot « déclarations ».

Article 7

L'article 69 du même Code, remplacé par la loi du 7 janvier 1908, est abrogé.

Article 8

L'article 70 du même Code est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 70. — L'époux qui se trouve dans l'impossibilité de se procurer son acte de naissance peut le suppléer par un acte de notoriété délivré par le juge de paix de son lieu de naissance ou par celui de son domicile. »

5° een bewijs van de inschrijving in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister en/of een bewijs van de actuele verblijfplaats;

6° in voorkomend geval, een gelegaliseerd schriftelijk bewijs uitgaande van de bij de aangifte van het huwelijk afwezige aanstaande echtgenoot, waaruit diens instemming met de aangifte blijkt;

7° ieder ander authentiek stuk waaruit blijkt dat in hoofde van de betrokkene is voldaan aan de door de wet gestelde voorwaarden om een huwelijk te mogen aangaan. »

§ 2. Indien de overgelegde documenten in een vreemde taal zijn opgemaakt, kan de ambtenaar van de burgerlijke stand om een voor eensluidend verklaarde vertaling ervan verzoeken. »

Artikel 5

Artikel 66 van hetzelfde Wetboek, zoals vervangen door de wet van 7 januari 1908, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 66. — De akten van verzet tegen het huwelijk worden op het origineel en op het afschrift ondertekend door hen die zich tegen het huwelijk verzetten, of door hun gemachtigden, voorzien van een bijzondere en authentieke volmacht; zij worden met het afschrift van de volmacht, betekend aan de persoon of aan de woonplaats van de partijen en aan de ambtenaar van de burgerlijke stand die de akte van aangifte heeft opgemaakt.

De ambtenaar van de burgerlijke stand viseert het origineel. »

Artikel 6

In artikel 67 van hetzelfde Wetboek wordt het woord « afkondigingen » vervangen door het woord « aangiften ».

Artikel 7

Artikel 69 van hetzelfde Wetboek, zoals vervangen door de wet van 7 januari 1908, wordt opgeheven.

Artikel 8

Artikel 70 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 70. — De echtgenoot die in de onmogelijkheid verkeert zich de akte van geboorte te verschaffen, kan deze vervangen door een akte van bekendheid, afgegeven door de vrederechter van zijn geboorteplaats of door die van zijn woonplaats. »

Article 9

À l'article 75 du même Code, remplacé par l'article 1er de la loi du 7 janvier 1908, les mots « des publications » sont remplacés par les mots « visé à l'article 165 ».

Article 10

À l'article 76 du même Code sont apportées les modifications suivantes :

- a) le 6° est abrogé;
- b) au 9°, le mot « ,professions » est supprimé.

Article 11

L'article 94 du même Code est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 94. — Les déclarations d'un mariage concernant des militaires et des personnes employées à la suite des armées se font à l'officier exerçant, conformément à l'article 89, les fonctions d'officier de l'état civil. »

Article 12

Un article 146bis, rédigé comme suit, est inséré dans le même Code :

« Art. 146bis. — Il n'y a pas de mariage lorsque, bien que les consentements formels aient été donnés en vue de celui-ci, il ressort d'une combinaison de circonstances que l'intention de l'un au moins des époux n'est manifestement pas la création d'une communauté de vie durable, mais vise uniquement l'obtention d'un avantage en matière de séjour, lié au statut d'époux. »

Article 13

L'article 165 du même code, abrogé par la loi du 26 décembre 1891, est rétabli dans la rédaction suivante :

« Art. 165. — § 1er. Le mariage ne peut être célébré avant le 14e jour qui suit la date de l'établissement de l'acte de déclaration de mariage, visé à l'article 63.

§ 2. Le procureur du Roi près le tribunal de première instance de l'arrondissement dans lequel les requérants ont l'intention de contracter mariage, peut, pour raisons graves, dispenser de la déclaration et de tout délai d'attente, et accorder une prolongation du délai de six mois visé au § 3.

La même compétence est reconnue, pour les mariages à célébrer dans leur chancellerie, aux agents diplo-

Artikel 9

In artikel 75 van hetzelfde Wetboek, zoals vervangen door artikel 1 van de Wet van 7 januari 1908, worden de woorden « der afkondigingen » vervangen door de woorden « zoals bedoeld in artikel 165 van het Burgerlijk Wetboek »

Artikel 10

In artikel 76 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht :

- a) de 6° wordt opgeheven;
- b) in de 9° de woorden « , het beroep » geschrapt.

Artikel 11

Artikel 94 van het hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 94. — De aangiften van een huwelijk betreffende militairen en betreffende personen in dienst bij het gevolg van het leger geschieden bij de officier die luidens artikel 89 de werkzaamheden van ambtenaar van de burgerlijke stand verricht. »

Artikel 12

In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 146bis ingevoegd, luidend als volgt :

« Art. 146bis. — Er is geen huwelijk wanneer, ondanks de gegeven formele toestemmingen tot het huwelijk, uit een geheel van omstandigheden blijkt dat de intentie van minstens één van de echtgenoten kennelijk niet is gericht op het totstandbrengen van een duurzame levensgemeenschap, maar enkel op het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel dat is verbonden aan de staat van gehuwde. »

Artikel 13

Artikel 165 van hetzelfde Wetboek, opgeheven bij de wet van 26 december 1891, wordt hersteld in de volgende lezing :

« Art. 165. — § 1. Het huwelijk mag niet worden voltrokken vóór de 14e dag na de datum van opmaak van de akte van aangifte van het huwelijk, zoals bedoeld in artikel 63.

§ 2. De procureur des Konings bij de rechtbank van eerste aanleg van het gerechtelijk arrondissement waarin de verzoekers voornemens zijn te huwen, kan, om gewichtige redenen vrijstelling verlenen van de aangifte en van elke wachttijd, en een verlenging van de in § 3 bedoelde termijn van zes maanden toestaan.

Dezelfde bevoegdheid wordt voor de in hun eigen kanselarij te voltrekken huwelijken toegekend aan de

matiques chefs de poste, ainsi qu'aux agents du corps consulaire auxquels la fonction d'officier de l'état civil a été reconnue.

§ 3. Si le mariage n'a pas été célébré dans les six mois à compter de l'expiration du délai de 14 jours visé au § 1er, il ne peut plus être célébré qu'après une nouvelle déclaration de mariage faite dans la forme prévue à l'article 63.

En cas d'opposition au mariage ou lorsque l'officier de l'état civil refuse de célébrer le mariage, une prolongation de ce délai de six mois peut être demandée au juge qui se prononce sur la mainlevée de l'opposition ou sur le recours contre le refus.»

Article 14

L'article 166 du même code, abrogé par la loi du 26 décembre 1891, est rétabli dans la rédaction suivante :

« Art. 166. — Le mariage est célébré publiquement devant l'officier de l'état civil qui a dressé l'acte de déclaration. »

Article 15

L'article 167 du même code, abrogé par la loi du 26 décembre 1891, est rétabli dans la rédaction suivante :

« Art. 167. — L'officier de l'état civil refuse de célébrer le mariage lorsqu'il apparaît qu'il n'est pas satisfait aux qualités et conditions prescrites pour contracter mariage, ou s'il est d'avis que la célébration est contraire aux principes de l'ordre public.

S'il existe une présomption sérieuse qu'il n'est pas satisfait aux conditions visées à l'alinéa précédent, l'officier de l'état civil peut surseoir à la célébration du mariage, le cas échéant après avoir recueilli l'avis du procureur du Roi de l'arrondissement judiciaire dans lequel les requérants ont l'intention de contracter mariage, pendant un délai de deux mois au plus à partir de la date de mariage choisie par les parties intéressées, afin de procéder à une enquête complémentaire.

S'il n'a pas pris de décision définitive dans le délai prévu à l'alinéa précédent, l'officier de l'état civil doit célébrer le mariage, même dans les cas où le délai de six mois visé à l'article 165, § 3, est expiré.

diplomatieke ambtenaren die aan het hoofd staan van een post, alsook aan de ambtenaren van het consulaire korps aan wie de functie van ambtenaar van de burgerlijke stand is opgedragen.

§ 3. Indien het huwelijk niet is voltrokken binnen de zes maanden sinds het verstrijken van de in § 1 bedoelde termijn van 14 dagen, mag het niet meer worden voltrokken dan nadat een nieuwe aangifte van het huwelijk werd gedaan in de vorm zoals bepaald in artikel 63.

Ingeval van verzet tegen het huwelijk of wanneer de ambtenaar van de burgerlijke stand weigert het huwelijk te voltrekken, kan de rechter die zich uitspreekt over de opheffing van het verzet of het beroep tegen de weigering een huwelijk te voltrekken om een verlenging van deze termijn van zes maanden worden verzocht.»

Artikel 14

Artikel 166 van hetzelfde Wetboek, opgeheven bij de wet van 26 december 1891, wordt hersteld in de volgende lezing :

« Art. 166. — De voltrekking van het huwelijk geschiedt in het openbaar voor de ambtenaar van de burgerlijke stand die de akte van aangifte heeft opge maakt. »

Artikel 15

Artikel 167 van hetzelfde Wetboek, opgeheven bij de wet van 26 december 1891, wordt hersteld in de volgende lezing :

« Art. 167. — De ambtenaar van de burgerlijke stand weigert het huwelijk te voltrekken wanneer blijkt dat niet is voldaan aan de hoedanigheden en voorwaarden vereist om een huwelijk te mogen aangaan, of indien hij van oordeel is dat de voltrekking in strijd is met de beginselen van de openbare orde.

Indien er een ernstig vermoeden bestaat dat niet is voldaan aan de in het vorige lid gestelde voorwaarden kan de ambtenaar van de burgerlijke stand de voltrekking van het huwelijk uitstellen, na eventueel het advies van de Procureur des Konings van het gerechtelijk arrondissement waarin de verzoekers voornemens zijn te huwen te hebben ingewonnen, gedurende ten hoogste twee maanden vanaf de door belanghebbende partijen vooropgestelde huwelijksdatum, ten einde bijkomend onderzoek te verrichten.

Indien hij binnen de in vorig lid gestelde termijn nog geen definitieve beslissing heeft genomen, dient de ambtenaar van de burgerlijke stand het huwelijk te voltrekken, zelfs in die gevallen waar de in artikel 165, § 3 bedoelde termijn van zes maanden reeds is verstreken.

Dans le cas d'un refus visé à l'alinéa premier, l'officier de l'état civil notifie sans délai sa décision motivée aux parties intéressées. Une copie, accompagnée d'une copie de tous documents utiles en est, en même temps, transmise au procureur du Roi de l'arrondissement judiciaire dans lequel le refus a été exprimé.

Si l'un des futurs époux ou les deux ne sont pas inscrits, au jour du refus, dans les registres de la population, le registre des étrangers ou le registre d'attente de la commune, ou n'y ont pas leur résidence actuelle, la décision de refus est également immédiatement notifiée à l'officier de l'état civil de la commune où ce futur époux ou ces futurs époux sont inscrits dans l'un de ces registres ou ont leur résidence actuelle.

Le refus de l'officier de l'état civil de célébrer le mariage est susceptible de recours par les parties intéressées pendant un délai d'un mois devant le tribunal de première instance. »

Article 16

L'article 170bis du même Code, inséré par la loi du 12 juillet 1931, est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 170bis. — Les déclarations de mariage à célébrer par les agents diplomatiques ou consulaires belges sont faites conformément à la loi belge dans les chancelleries où les mariages doivent être célébrés. »

Article 17

Dans l'article 184 du même Code, un renvoi à l'article « 146bis » est inséré entre les renvois aux articles « 144 » et « 147 ».

Article 18

Dans l'article 191 du même Code, les mots « ou dont la déclaration n'a pas été faite conformément à l'article 63 » sont insérés entre le mot « compétent, » et le mot « peut ».

Article 19

L'article 192 du même Code, modifié par la loi du 15 décembre 1949, est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 192. — Si le mariage n'a pas été précédé de la déclaration requise, ou s'il n'a pas été obtenu des dispenses permises par la loi, ou si les délais prescrits

In geval van een weigering zoals bedoeld in het eerste lid, brengt de ambtenaar van de burgerlijke stand zijn met redenen omklede beslissing zonder verwijl ter kennis van de belanghebbende partijen. Terzelfdertijd wordt een afschrift hiervan, samen met een kopie van alle nuttige documenten, overgemaakt aan de procureur des Konings van het gerechtelijk arrondissement waarin de weigering plaatsvond.

Indien één van de aanstaande echtgenoten of beiden op de dag van de weigering hun inschrijving in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister of hun actuele verblijfplaats niet hebben binnen de gemeente, wordt de weigeringsbeslissing tevens onmiddellijk ter kennis gebracht van de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente van inschrijving in een van deze registers of van de actuele verblijfplaats in België van deze aanstaande echtgenoot of echtgenoten.

Tegen de weigering door de ambtenaar van de burgerlijke stand om het huwelijk te voltrekken, kan door belanghebbende partijen binnen de maand beroep worden aangetekend bij de rechtbank van eerste aanleg. »

Artikel 16

Artikel 170bis van hetzelfde Wetboek zoals ingevoegd door de wet van 12 juli 1931, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 170bis. — Aangiften van huwelijk te voltrekken door de Belgische diplomatieke of consulaire ambtenaren, worden overeenkomstig de Belgische wetten gedaan in de kanselarijen waar de huwelijken worden voltrokken. »

Artikel 17

In hetzelfde Wetboek worden in het artikel 184 tussen de verwijzingen naar de artikelen « 144 » en « 147 » een verwijzing naar het artikel « 146bis » ingevoegd.

Artikel 18

In artikel 191 van hetzelfde Wetboek worden tussen de woorden « voltrokken » en « kan » de woorden « of waarvan geen aangifte is gedaan zoals bepaald in artikel 63 » ingevoegd.

Artikel 19

Artikel 192 van hetzelfde Wetboek, zoals gewijzigd door de wet van 15 december 1949, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 192. — Indien het huwelijk niet is voorafgegaan door de vereiste aangifte, of indien door de wet toegelaten vrijstellingen niet zijn verkregen, of indien

pour la déclaration et la célébration du mariage n'ont pas été observés, le procureur du Roi fait prononcer contre l'officier public une amende qui ne pourra excéder trois cent francs, et contre les parties contractantes, ou ceux sous l'autorité desquelles elles ont agi, une amende proportionnée à leur fortune. »

CHAPITRE III — Autre disposition modificative

Article 20

L'article 7 de la loi du 12 juillet 1931 relative à certains actes de l'état civil et à la compétence des agents diplomatiques et consulaires en matière d'état civil est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 7. — Les agents diplomatiques chefs de poste ainsi que les agents du corps consulaire auxquels les fonctions d'officier de l'état civil ont été conférées en vertu de l'article 2 de la présente loi sont compétents pour célébrer des mariages à condition que l'un des futurs époux ait la nationalité belge. »

CHAPITRE IV — Disposition abrogatoire

Article 21

Les articles 1 à 8 de la loi du 26 décembre 1891 apportant des modifications à quelques dispositions relatives au mariage, modifiés par les lois des 7 janvier 1908 et 12 juillet 1931, sont abrogés.

CHAPITRE V — Dispositions transitoires

Article 22

Les mariages à célébrer dont les publications ont été faites avant la date d'entrée en vigueur de la présente loi restent soumis aux dispositions précédemment applicables des articles 66, 67, 69, 70, 94, 170bis et 192 du Code civil, et des articles 1 à 8 de la loi du 26 décembre 1891 apportant des modifications à quelques dispositions relatives au mariage, modifiés par les lois des 7 janvier 1908 et 12 juillet 1931.

Article 23

Les articles 63, 64, 165, 166 et 167 du Code civil ne s'appliquent pas aux mariages à célébrer dont les

de voorgeschreven termijnen bij de aangifte en de huwelijksvoltrekking niet zijn in acht genomen, doet de procureur des Konings tegen de openbare ambtenaar een geldboete uitspreken van ten hoogste driehonderd frank en tegen de contracterende partijen of tegen degenen onder wiens gezag zij gehandeld hebben, een geldboete naar verhouding van hun vermogen. »

HOOFDSTUK III — Andere wijzigingsbepaling

Artikel 20

Artikel 7 van de wet van 12 juli 1931 betrekking hebbende op zekere akten van de burgerlijke stand alsmede op de bevoegdheid der diplomatieke en consulaire ambtenaren inzake burgerlijke stand wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 7. — De diplomatieke ambtenaren die aan het hoofd van een post staan evenals de ambtenaren van het consulaire korps aan wie krachtens artikel 2 van deze wet de functies van ambtenaar van de burgerlijke stand werden opgedragen zijn bevoegd huwelijken te sluiten op voorwaarde dat één van de aanstaande echtgenoten de Belgische nationaliteit bezit. »

HOOFDSTUK IV — Opheffingsbepaling

Artikel 21

De artikelen 1 tot en met 8 van de wet van 26 december 1891 tot wijziging van enige bepalingen betreffende het huwelijk, zoals gewijzigd bij de wetten van 7 januari 1908 en 12 juli 1931 worden opgeheven.

HOOFDSTUK V — Overgangsbepalingen

Artikel 22

De te voltrekken huwelijken die reeds werden afgekondigd vóór de datum van inwerkingtreding van deze wet blijven onderworpen aan de vroeger toepasselijke bepalingen van de artikelen 66, 67, 69, 70, 94, 170bis en 192 van het Burgerlijk Wetboek, en de artikelen 1 tot en met 8 van de wet van 26 december 1891 tot wijziging van enige bepalingen betreffende het huwelijk, zoals gewijzigd bij de wetten van 7 januari 1908 en 12 juli 1931.

Artikel 23

De artikelen 63, 64, 165, 166 en 167 van het Burgerlijk Wetboek zijn niet van toepassing op de te voltrek-

publications ont été faites avant la date d'entrée en vigueur de la présente loi.

CHAPITRE VI — Disposition finale

Article 24

La présente loi entre en vigueur le 1er janvier qui suit sa publication au Moniteur belge. »

Justification

Afin de rencontrer la problématique croissante des mariages simulés, le groupe de travail interministériel « mariages simulés », composé de représentants de la Justice, de l'Intérieur et des Affaires étrangères, a élaboré, à la lumière de l'égalité de tous les citoyens et dans le respect du principe de la liberté du mariage, telle qu'elle est garantie par divers traités internationaux en vigueur dans notre pays, un certain nombre de propositions de textes dans lesquelles on a veillé à combattre le phénomène des mariages simulés tant préventivement que de manière répressive.

Les textes proposés par le groupe de travail, et adaptés à l'avis de la Commission Permanente de l'Etat civil, visent entre autres à remplacer la publication de mariage par un système de déclaration du mariage, à introduire dans le Code civil les possibilités, pour l'officier de l'état civil, de refuser la déclaration du mariage et de différer ou de refuser la célébration de celui-ci, à créer une nouvelle cause spécifique de nullité lorsque le mariage célébré semble être un mariage simulé. Le présent amendement reprend ces textes, et tend, outre à introduire une série de mesures relatives aux mariages simulés, également à moderniser certaines formalités préalables au mariage. C'est pour cette raison qu'il y a lieu de modifier l'intitulé de la proposition.

Articles 2 à 4

L'amendement vise l'abrogation du système actuel de publication de mariage, et son remplacement par une nouvelle formalité, la déclaration du mariage par l'un des futurs époux ou par les deux à l'officier de l'état civil, qui en dresse un acte de déclaration (articles 63 et 64 du Code civil proposés). L'introduction du système de l'établissement de l'acte de déclaration requiert une adaptation de l'intitulé du Chapitre III du Titre II du Livre Ier du Code civil.

Si l'on veut contracter mariage, il faudra en faire la déclaration à l'officier de l'état civil de la commune où, à la date de l'établissement de l'acte de déclaration, l'un des futurs époux est inscrit dans les registres de la population, le registre des étrangers ou le registre d'attente. Afin de garantir le droit au mariage, il est également prévu que, si aucun des époux n'est inscrit dans l'un de ces registres, ou si la résidence actuelle de l'un d'eux ou des deux ne correspond pas, pour des motifs légitimes, à cette inscription (par exemple dans le cas de bateliers ou lorsque l'intéressé se trouve à l'hôpital, etc.), la déclaration peut être faite à l'officier de l'état civil de la commune de la résidence actuelle de l'un des futurs époux. Le texte proposé ouvre également la possibilité, aux Belges qui résident à l'étranger et ne sont pas inscrits dans les registres de la population d'une commune belge, de faire une déclaration de mariage et, par conséquent, de se marier en Belgique.

ken huwelijken die reeds werden afgekondigd vóór de datum van inwerkingtreding van deze wet.

HOOFDSTUK V — Slotbepaling

Artikel 24

Deze wet treedt in werking op 1 januari volgend op de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad. »

Verantwoording

Teneinde het hoofd te kunnen bieden aan de toenemende problematiek van de schijnhuwelijken, werden door de interministeriële werkgroep « schijnhuwelijken », samengesteld uit vertegenwoordigers van Justitie, Binnenlandse Zaken en Buitenlandse Zaken, in het licht van de gelijkheid van alle burgers en met respect voor het beginsel van de huwelijksvrijheid, zoals gewaarborgd door verschillende in ons land geldende internationale verdragen, een aantal tekstvoorstellen gedaan waarbij aandacht werd besteed aan zowel de preventieve als de repressieve bestrijding van het fenomeen schijnhuwelijken.

De door de werkgroep voorgestelde, en aan het advies van de Vaste Commissie voor de Burgerlijke Stand aangepaste, teksten beogen o.m. de vervanging van de huwelijksafkondiging door een systeem van aangifte van het huwelijk, het invoeren in het Burgerlijk Wetboek van de mogelijkheden voor de ambtenaar van de burgerlijke stand om de aangifte van het huwelijk te weigeren en de voltrekking ervan uit te stellen of te weigeren, het creëren van een nieuwe specifieke nietigheidsgrond wanneer het voltrokken huwelijk een schijnhuwelijk blijkt te zijn. Dit amendement is een weergave van deze teksten, en beoogt naast het invoeren van een aantal maatregelen m.b.t. schijnhuwelijken, tevens een modernisering van sommige aan het huwelijk voorafgaande formaliteiten. Om deze reden dient het opschrift van het voorstel te worden gewijzigd.

Artikelen 2 t.e.m. 4

Het amendement beoogt de opheffing van het bestaande systeem van de huwelijksafkondiging, en de vervanging ervan door een nieuwe formaliteit, de aangifte van het huwelijk door één van de aanstaande echtgenoten of door beiden bij de ambtenaar van de burgerlijke stand, die hiervan een akte van aangifte opmaakt (voorgestelde artikelen 63 en 64 van het Burgerlijk Wetboek). De invoering van het systeem van de opmaak van de akte van aangifte vereist een aanpassing van het opschrift van Hoofdstuk III van Boek I, Titel II van het Burgerlijk Wetboek.

Indien men een huwelijk wil aangaan zal men hiervan aangifte moeten doen bij de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar, op de datum van opmaak van de akte van aangifte, een van de aanstaande echtgenoten zijn inschrijving in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister heeft. Teneinde het recht op huwelijk te garanderen, wordt tevens voorzien dat indien geen van beide echtgenoten een inschrijving heeft in een van deze registers, of indien de actuele verblijfplaats van één van hen of beiden om gegronde redenen niet met deze inschrijving overeenstemt (b.v. binnenschippers, betrokkene bevindt zich in een ziekenhuis, enz.), de aangifte kan gebeuren bij de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente van de actuele verblijfplaats van een van de aanstaande echtgenoten. De voorgestelde tekst opent ook de mogelijkheid voor Belgen die in het buitenland verblijven en die niet zijn ingeschreven in het bevolkingsregister van een Belgische gemeente, om een aangifte van het huwelijk te doen, en derhalve in België te huwen.

Lorsque, à la date de l'établissement de l'acte de déclaration, l'un au moins des futurs époux n'est pas inscrit dans les registres de la population, le registre des étrangers ou le registre d'attente de la commune où la déclaration est faite, ou n'y a pas sa résidence actuelle, l'officier de l'état civil qui a dressé l'acte doit transmettre immédiatement une copie de l'acte à l'officier de l'état civil de la commune où ce ou ces futurs époux sont inscrits dans les registres susmentionnés ou ont leur résidence actuelle. De cette manière, ce dernier officier de l'état civil peut aussi vérifier s'il n'existe pas d'empêchements à mariage. Le cas échéant, il le signale, dans les dix jours, à l'officier de l'état civil qui a dressé l'acte de déclaration. Ainsi, il peut par exemple aussi signaler que les intéressés ont déjà essayé en vain de faire une déclaration dans sa commune.

Les documents énumérés à l'article 64 proposé doivent être remis, pour chacun des futurs époux, lors de la déclaration du mariage à l'officier de l'état civil. Cette disposition tend à mettre un terme à l'insécurité juridique existant actuellement à propos des documents à déposer pour un mariage. Le dépôt des documents suivants est requis :

1° une copie conforme de l'acte de naissance : ceci est une reprise de ce qui est déjà prévu dans l'actuel article 70 du Code civil;

2° une preuve d'identité : tout document dont ressort l'identité de l'intéressé;

3° une preuve de nationalité;

4° une preuve de célibat, et le cas échéant de la dissolution ou de l'annulation des mariages précédents;

5° une preuve de l'inscription dans les registres de la population, le registre des étrangers ou le registre d'attente et/ou une preuve de la résidence actuelle : l'officier de l'état civil peut, sur cette base, vérifier sa compétence territoriale;

6° le cas échéant, une preuve écrite légalisée, émanant du futur époux absent lors de la déclaration du mariage, dont il ressort que celui-ci consent à la déclaration : ce document ne doit être déposé que si la déclaration n'est faite que par un seul des futurs époux;

7° toute autre pièce authentique dont il ressort que l'intéressé remplit les conditions requises par la loi pour pouvoir contracter mariage : il s'agit notamment ici des « certificats de coutume » qui doivent permettre à l'officier de l'état civil de vérifier si les conditions posées par le droit applicable sont remplies, ou tout autre document que l'officier de l'état civil juge nécessaire pour vérifier si les conditions requises sont remplies.

Lorsque les documents déposés sont établis dans une langue étrangère, l'officier de l'état civil peut en demander une traduction certifiée conforme.

L'officier de l'état civil refuse de dresser l'acte de déclaration si les parties intéressées restent en défaut de déposer les documents énumérés dans l'article 64 proposé. Cette décision motivée est notifiée sans délai aux parties intéressées. L'officier de l'état civil transmet en même temps une copie de sa décision, accompagnée d'une copie de tous documents utiles, au procureur du Roi de l'arrondissement judiciaire dans lequel le refus a été exprimé. Lorsque, au jour du refus par l'officier de l'état civil de dresser un acte de déclaration, l'un des futurs époux ou les deux ne sont pas inscrits dans les registres de la population, le registre des étrangers ou le registre d'attente de la commune, ou n'y ont pas leur résidence actuelle, l'officier de l'état civil qui a refusé doit en avvertir l'officier de l'état civil de la commune où ce ou ces futurs époux sont inscrits dans les registres susmentionnés ou ont leur résidence actuelle. Si les intéressés se présentent par après dans cette

Wanneer minstens één van de echtgenoten op de dag van de opmaak van de akte van aangifte zijn inschrijving in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister of zijn actuele verblijfplaats niet heeft binnen de gemeente waar de aangifte wordt gedaan, dient de ambtenaar van de burgerlijke stand die de akte heeft opgemaakt, onmiddellijk een afschrift van de akte over te maken aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente van inschrijving in vermelde registers of van de actuele verblijfplaats van deze aanstaande echtgenoot of echtgenoten. Op deze manier kan ook door deze laatstgenoemde ambtenaar van de burgerlijke stand worden nagegaan of er geen huwelijksbeletselen zijn. In voorkomend geval meldt hij dit binnen de tien dagen aan de ambtenaar van de burgerlijke stand die de akte van aangifte heeft opgemaakt. Zo kan hij b.v. ook meedelen dat betrokkenen in zijn gemeente reeds tevergeefs hebben geprobeerd een aangifte te doen.

Voor ieder van de aanstaande echtgenoten dienen bij de aangifte van het huwelijk aan de ambtenaar van de burgerlijke stand de in het voorgestelde artikel 64 opgesomde documenten worden voorgelegd. Deze bepaling is er op gericht een einde te maken aan de bestaande rechtsonzekerheid inzake de bij een huwelijk voor te leggen documenten. De voorlegging van de volgende documenten is vereist :

1° een voor eensluidend verklaard afschrift van de akte van geboorte : dit is een herneming van hetgeen reeds is bepaald in het huidige artikel 70 van het Burgerlijk Wetboek;

2° een bewijs van identiteit : ieder document waaruit de identiteit van de betrokkene blijkt;

3° een bewijs van nationaliteit;

4° een bewijs van de ongetrouwde staat, en in voorkomend geval van de ontbinding of nietigverklaring van de vorige huwelijken;

5° een bewijs van de inschrijving in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister en/of een bewijs van de actuele verblijfplaats : op basis hiervan kan de ambtenaar van de burgerlijke stand zijn territoriale bevoegdheid nagaan;

6° in voorkomend geval, een gelegaliseerd schriftelijk bewijs uitgaande van de bij de aangifte van het huwelijk afwezige aanstaande echtgenoot, waaruit diens instemming met de aangifte blijkt : dit document dient enkel te worden overgelegd indien de aangifte slechts door één van de aanstaande echtgenoten wordt gedaan;

7° ieder ander authentiek stuk waaruit blijkt dat in hoofde van de betrokkene is voldaan aan de door de wet gestelde voorwaarden om een huwelijk te mogen aangaan : het betreft hier o.m. de zogenaamde wetscertificaten die de ambtenaar van de burgerlijke stand moeten toelaten na te gaan of is voldaan aan de door het toepasselijke recht gestelde voorwaarden, of ieder ander document dat de ambtenaar van de burgerlijke stand noodzakelijk vindt om te kunnen nagaan of aan de gestelde voorwaarden is voldaan.

Wanneer de overgelegde documenten in een vreemde taal zijn opgesteld, kan de ambtenaar van de burgerlijke stand om een voor eensluidend verklaarde vertaling ervan verzoeken.

De ambtenaar van de burgerlijke stand weigert de akte van aangifte op te maken indien de belanghebbende partijen in gebreke blijven de in het voorgestelde artikel 64 opgesomde documenten over te leggen. De partijen wordt zonder verwijl deze met redenen omklede beslissing ter kennis gebracht. Terzelfdertijd maakt de ambtenaar van de burgerlijke stand een afschrift van zijn beslissing, samen met een kopie van alle nuttige documenten, over aan de procureur des Konings van het gerechtelijk arrondissement waarin de weigering plaatsvond. Wanneer één van de aanstaande echtgenoten of beiden op de dag van de weigering door de ambtenaar van de burgerlijke stand om een akte van aangifte op te maken, zijn inschrijving in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister of zijn actuele verblijfplaats niet heeft binnen de gemeente, dient dit door de ambtenaar van de burgerlijke stand die heeft geweigerd, ter kennis te worden gebracht van ambtenaar

dernière commune, l'officier de l'état civil est déjà au courant que d'éventuels problèmes peuvent se poser, et il peut prendre contact avec l'officier de l'état civil dont il a été averti du refus.

Une possibilité de recours doit être prévue, pour les intéressés, contre le refus de l'officier de l'état civil de dresser un acte de déclaration. Un tel recours peut être introduit, dans le mois qui suit la notification de la décision de refus, devant le tribunal de première instance.

Les actes de déclaration doivent être inscrits dans un registre unique, qui doit être déposé à la fin de chaque année au greffe du tribunal de première instance.

Articles 5 et 6

Il s'agit d'une adaptation de ces articles à la nouvelle terminologie.

Article 7

La mention, dans l'acte de mariage, selon laquelle il n'y a pas d'opposition au mariage, est superflue. L'officier de l'état civil ne peut d'ailleurs célébrer le mariage tant que l'opposition n'a pas été levée. Le fait que le mariage a été célébré, et qu'un acte de mariage a donc été dressé, signifie déjà qu'au moment de la célébration du mariage, il n'y avait pas d'opposition à ce mariage, ou que celle-ci avait déjà été levée.

Le reste de l'article est devenu superflu sous l'empire du système proposé. Il est donc proposé d'abroger l'actuel article 69 du Code civil.

Article 8

Le dépôt de l'acte de naissance est prévu dans l'article 64, § 1er, 1°, proposé. La première phrase de l'actuel article 70 du Code civil devient par là superflue, et doit être supprimée.

Il n'est pas porté atteinte à la possibilité, pour les personnes qui se trouvent dans l'impossibilité de déposer l'acte de naissance exigé pour leur mariage, de remplacer cet acte par un acte de notoriété délivré par le juge de paix compétent.

Articles 9 et 10

Il s'agit ici d'une série d'adaptations techniques.

Article 11

Il s'agit d'une adaptation technique de l'article 94 du Code civil.

Article 12

Une cause spécifique de nullité pour les mariages simulés est prévue par l'introduction d'un nouvel article 146*bis* dans le Chapitre Ier du Titre V du Livre Ier du Code civil («Qualités et conditions requises pour pouvoir contracter mariage»). Il dispose expressément qu'il n'y a pas de mariage lorsque, bien que les

van de burgerlijke stand van de gemeente van inschrijving in vermelde registers of van de actuele verblijfplaats van deze aanstaande echtgenoot of echtgenoten. Wanneer betrokkenen zich nadien in deze laatste gemeente zouden aanbieden, is de ambtenaar van de burgerlijke stand reeds op de hoogte dat zich eventueel problemen kunnen stellen, en kan contact worden opgenomen met de ambtenaar van de burgerlijke stand van wiens weigering hij in kennis werd gesteld.

Tegen de weigering van de ambtenaar van de burgerlijke stand om een akte van aangifte op te maken, dient te worden voorzien in een beroepsmogelijkheid voor de betrokkenen. Een dergelijk beroep kan binnen de maand na de kennisgeving van de weigeringsbeslissing worden ingesteld bij de rechtbank van eerste aanleg.

De akten van aangifte dienen te worden ingeschreven in een enkel register, dat op het einde van ieder jaar op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg moet worden neergelegd.

Artikelen 5 en 6

Het betreft een aanpassing van deze artikelen aan de nieuwe terminologie.

Artikel 7

De vermelding in de huwelijksakte dat er geen verzet is tegen het huwelijk is overbodig. De ambtenaar van de burgerlijke stand mag het huwelijk immers niet voltrekken zolang het verzet niet is opgeheven. Het feit dat het huwelijk is voltrokken, en er dus een huwelijksakte is opgemaakt, houdt reeds in dat er op het ogenblik van de voltrekking van het huwelijk geen verzet was tegen dit huwelijk, of dat dit reeds was opgeheven.

De rest van het artikel is onder het voorgestelde systeem overbodig geworden. Er wordt dan ook voorgesteld het huidige artikel 69 van het Burgerlijk Wetboek op te heffen.

Artikel 8

De overlegging van de akte van geboorte wordt voorzien in het voorgestelde artikel 64, § 1, 1°. De eerste zin van het huidige artikel 70 van het Burgerlijk Wetboek wordt hierdoor overbodig, en dient te worden geschrapt.

Aan de mogelijkheid voor personen die in de onmogelijkheid verkeren de voor hun huwelijk vereiste akte van geboorte over te leggen, om deze te vervangen door een akte van bekendheid afgegeven door de bevoegde vrederechter wordt niet geraakt.

Artikelen 9 en 10

Het betreft hier een aantal technische aanpassingen.

Artikel 11

Het betreft een technische aanpassing van artikel 94 van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 12

Door de invoeging van een nieuw artikel 146*bis* in Hoofdstuk I van Boek I, Titel V van het Burgerlijk Wetboek («Hoedanigheden en voorwaarden vereist om een huwelijk te mogen aangaan») wordt voorzien in een specifieke nietigheidsgrond voor schijnhuwelijken. Het bepaalt uitdrukkelijk dat er geen huwelijk is

consentements formels aient été donnés en vue du mariage, il ressort d'une combinaison de circonstances que l'intention de l'un des époux au moins n'est manifestement pas la création d'une communauté de vie durable, mais uniquement l'obtention d'un avantage en matière de séjour, lié au statut d'époux.

Articles 13 à 15

L'article 165 du Code civil proposé dispose que le mariage ne peut être célébré avant le 14e jour après la date de l'établissement de l'acte de déclaration. Lorsque le mariage n'a pas été célébré dans les six mois qui suivent l'expiration de ce délai de 14 jours, il ne peut plus être célébré qu'après qu'une nouvelle déclaration ait été faite. Comme c'est aussi le cas dans le système actuel de publication de mariage, le procureur du Roi compétent peut, s'il existe pour cela des motifs sérieux, accorder dispense de la déclaration et de tout délai d'attente. Il peut également, pour les mêmes raisons, prolonger le délai de six mois susmentionné. Les mêmes compétences sont reconnues à certains agents diplomatiques et consulaires, pour les mariages à célébrer dans leur chancellerie. Dans le cadre d'une procédure de mainlevée d'une opposition au mariage, ou du recours contre le refus de célébrer le mariage, une prolongation du délai susvisé de six mois peut être demandée au juge saisi. Il est possible d'éviter, par ce biais, que les parties doivent, une deuxième fois, faire une déclaration.

Le mariage doit être célébré publiquement devant l'officier de l'état civil qui a dressé l'acte de déclaration.

L'article 167 du Code civil proposé vise à introduire une possibilité expresse pour l'officier de l'état civil de différer ou de refuser la célébration du mariage.

Lorsqu'il apparaît que les qualités et conditions requises pour pouvoir contracter mariage ne sont pas remplies, ou lorsqu'il est d'avis que la célébration du mariage est contraire aux principes de l'ordre public, l'officier de l'état civil refuse de célébrer le mariage. Il notifie sans délai sa décision motivée aux parties intéressées. En même temps, il en envoie une copie, avec une copie de tous documents utiles, au procureur du Roi compétent. Lorsque, au jour du refus, l'un des futurs époux ou les deux ne sont pas inscrits dans les registres de la population, le registre des étrangers ou le registre d'attente de la commune, ou n'y a pas sa résidence actuelle, il notifie également immédiatement sa décision de refus à l'officier de l'état civil de la commune dans laquelle ce ou ces futurs époux sont inscrits ou ont leur résidence actuelle. On peut éviter par là que les intéressés se rendent ensuite dans la commune en question pour essayer à nouveau de faire célébrer le mariage. Le refus de célébrer le mariage est susceptible de recours, dans le mois, par les parties intéressées, devant le tribunal de première instance.

Il est également proposé que, s'il existe une présomption sérieuse qu'il n'est pas satisfait aux qualités et conditions requises pour contracter mariage, ou que la célébration du mariage serait contraire aux principes de l'ordre public, l'officier de l'état civil puisse surseoir à la célébration du mariage pendant deux mois au plus à partir de la date prévue par les parties intéressées. Le report du mariage doit permettre à l'officier de l'état civil de procéder à une enquête complémentaire pour vérifier s'il s'agit d'un possible mariage simulé (par exemple lorsque le délai prévu entre la déclaration et la date de mariage prévue serait, autrement, trop court). Lorsque l'officier de l'état civil n'a pas encore pris de décision définitive dans le délai de six mois susmentionné, le mariage doit être

wanneer, ondanks de gegeven formele toestemmingen tot het huwelijk, uit een geheel van omstandigheden blijkt dat de intentie van minstens één van de echtgenoten kennelijk niet is gericht op het totstandbrengen van een duurzame levensgemeenschap, maar enkel op het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel dat is verbonden aan de staat van gehuwde.

Artikelen 13 t.e.m. 15

Het voorgestelde artikel 165 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat het huwelijk niet mag worden voltrokken vóór de 14e dag na de datum van de opmaak van de akte van aangifte. Wanneer het huwelijk niet is voltrokken binnen de zes maanden na het verstrijken van deze termijn van 14 dagen, mag het niet meer worden voltrokken dan nadat een nieuwe aangifte werd gedaan. Zoals dit ook het geval is bij het huidige systeem van huwelijksafkondigingen, kan de bevoegde procureur des Konings, indien hiervoor gewichtige redenen zijn, vrijstelling verlenen van de aangifte en van elke wachttijd. Om dezelfde redenen kan hij ook de hoger genoemde termijn van zes maanden verlengen. Dezelfde bevoegdheden worden toegekend aan bepaalde diplomatieke en consulaire ambtenaren, voor de in hun eigen kanselarij te voltrekken huwelijken. In het kader van een procedure tot opheffing van een verzet tegen het huwelijk of het beroep tegen de weigering om het huwelijk te voltrekken, kan de inzake gevatte rechter om een verlenging van de bedoelde termijn van zes maanden worden verzocht. Hierdoor kan worden voorkomen dat partijen voor een tweede maal een aangifte dienen te doen.

Het huwelijk dient in het openbaar te worden voltrokken voor de ambtenaar van de burgerlijke stand die de akte van aangifte heeft opgemaakt.

Het voorgestelde artikel 167 van het Burgerlijk Wetboek beoogt de invoering van een uitdrukkelijke mogelijkheid voor de ambtenaar van de burgerlijke stand om de voltrekking van het huwelijk uit te stellen of te weigeren.

Wanneer blijkt dat niet is voldaan aan de hoedanigheden en voorwaarden vereist om een huwelijk te mogen aangaan, of wanneer hij van oordeel is dat de voltrekking van het huwelijk in strijd is met de beginselen van de openbare orde weigert de ambtenaar van de burgerlijke stand het huwelijk te voltrekken. Hij brengt zijn met redenen omklede beslissing zonder verwijl ter kennis van de belanghebbende partijen. Terzelfdertijd zendt hij een afschrift hiervan, en een kopie van alle nuttige documenten, aan de bevoegde procureur des Konings. Wanneer op de dag van de weigering één van de aanstaande echtgenoten of beiden hun inschrijving in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister of zijn actuele verblijfplaats niet hebben binnen de gemeente, brengt hij zijn weigeringsbeslissing tevens onmiddellijk ter kennis van de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente van inschrijving in deze registers of van de actuele verblijfplaats in België van deze aanstaande echtgenoot of echtgenoten. Hierdoor kan worden voorkomen dat betrokkenen zich daarna tot betreffende gemeente wenden, om alsnog te proberen het huwelijk te laten voltrekken. Tegen de weigering om het huwelijk te voltrekken, kan door de belanghebbende partijen binnen de maand beroep worden aangetekend bij de rechtbank van eerste aanleg.

Er wordt ook voorgesteld dat indien er een ernstig vermoeden bestaat dat niet is voldaan aan de hoedanigheden en voorwaarden vereist om een huwelijk aan te gaan, of dat de voltrekking van het huwelijk in strijd zou zijn met de beginselen van de openbare orde, de ambtenaar van de burgerlijke stand de voltrekking van het huwelijk gedurende ten hoogste twee maanden vanaf de door belanghebbende partijen vooropgestelde datum kan uitstellen. Indien hij dit nodig acht kan hij hierover de bevoegde procureur des Konings om advies verzoeken. Het uitstellen van het huwelijk moet het voor de ambtenaar van de burgerlijk stand mogelijk maken bijkomend onderzoek te verrichten om na te gaan of het een mogelijk schijnhuwelijk betreft (b.v. wanneer de voorziene

célébré, même dans les cas où le délai de six mois visé à l'article 165, § 3, proposé est déjà expiré.

Le texte proposé a également pour but de mettre l'accent sur le fait que l'officier de l'état civil a, dans le cadre de la célébration du mariage, un rôle non seulement passif, mais également actif à jouer. L'enquête préalable destinée à vérifier si les futurs époux satisfont à toutes les conditions de fond et de forme, relève de l'essence de sa compétence. Le contrôle effectué par l'officier de l'état civil porte aussi bien sur la réunion des conditions positives que sur l'absence d'éventuels empêchements à mariage. Ce contrôle comporte aussi l'enquête visant à s'assurer que le mariage projeté n'est pas un mariage simulé (dans ce cadre, on peut renvoyer à la circulaire du 1er juillet 1994 relative aux conditions dans lesquelles l'officier de l'état civil peut refuser la célébration du mariage — *Moniteur belge*, 7 juillet 1994). La possibilité d'un contrôle sur le mariage simulé est encore renforcée par l'introduction envisagée de la cause spécifique de nullité (article 146bis du Code civil) et l'introduction d'une possibilité explicite de refus et de surséance.

Article 16

Il s'agit d'une adaptation de l'article 170bis du Code civil au système de déclaration de mariage proposé.

Article 17

Il s'agit d'un ajout, dans l'article 184 du Code civil, d'un renvoi à l'article 146bis proposé. Par ce biais, il est expressément prévu dans la loi que la nullité d'un mariage peut être poursuivie sur base du fait qu'il s'agit d'un mariage simulé. L'annulation peut être poursuivie par tout intéressé et par le ministère public.

Articles 18 et 19

Il s'agit ici d'adaptations techniques.

Article 20

La compétence des agents diplomatiques et consulaires belges auxquels les fonctions d'officier de l'état civil ont été conférées est étendue à la célébration des mariages dans lesquels un Belge au moins est impliqué.

Article 21

Les articles 1er à 8 de la loi du 26 décembre 1891 régulent la manière dont la publication de mariage doit être faite. Ces articles doivent être abrogés suite au remplacement envisagé de la publication de mariage par un système de déclaration du mariage.

Articles 22 et 23

Seules les dispositions actuelles sont applicables aux mariages à célébrer dont les publications ont déjà été faites.

termijn tussen de aangifte en de vooropgestelde huwelijksdatum anders te kort zou zijn). Wanneer de ambtenaar van de burgerlijke stand binnen de in de hierboven vermelde termijn van twee maanden nog geen definitieve beslissing heeft genomen, dient hij het huwelijk te voltrekken, zelfs in die gevallen waar de in het voorgestelde artikel 165, § 3, bedoelde termijn van zes maanden reeds is verstreken.

De voorgestelde tekst heeft ook als doel te benadrukken dat de ambtenaar van de burgerlijke stand in het kader van de huwelijksvoltrekking niet enkel een passieve, maar ook een actieve en preventieve rol te vervullen heeft. Het voorafgaand onderzoek om na te gaan of door de aanstaande echtgenoten aan alle grond- en vormvoorwaarden is voldaan, behoort tot de essentie van zijn bevoegdheid. De door de ambtenaar van de burgerlijke stand uitgevoerde controle slaat zowel op de vervulling van de positieve voorwaarden, als op de afwezigheid van eventuele huwelijksbeletselen. Deze controle behelst ook het onderzoek of het geplande huwelijk geen schijnhuwelijk is (in dit kader kan worden verwezen naar de omzendbrief van 1 juli 1994 betreffende de omstandigheden waarin de huwelijksvoltrekking door de ambtenaar van de burgerlijke stand kan geweigerd worden — *Belgisch Staatsblad*, 7 juli 1994). De mogelijkheid tot controle op het schijnhuwelijk wordt nog versterkt door de beoogde invoering van de specifieke nietigheidsgrond (artikel 146bis van het Burgerlijk Wetboek) en de invoering van een expliciete weigerings- en uitstelmogelijkheid.

Artikel 16

Het betreft een aanpassing van het huidige artikel 170bis van het Burgerlijk Wetboek aan het voorgestelde systeem van aangifte van een huwelijk.

Artikel 17

Het betreft een toevoeging van een verwijzing naar het voorgestelde artikel 146bis in artikel 184 van het Burgerlijk Wetboek. Hierdoor wordt expliciet in de wet voorzien dat de nietigheid van een huwelijk kan worden gevorderd op grond van het feit dat het een schijnhuwelijk betreft. De nietigverklaring kan worden gevorderd door iedere belanghebbende en door het openbaar ministerie.

Artikelen 18 en 19

Het betreft hier technische aanpassingen.

Artikel 20

Hiermee wordt de bevoegdheid van de Belgische diplomatieke en consulaire ambtenaren aan wie de functies van ambtenaar van de burgerlijke stand werden opgedragen, uitgebreid tot het voltrekken van huwelijken waarbij tenminste één Belg is betrokken.

Artikel 21

De artikelen 1 t.e.m. 8 van de wet van 26 december 1891 regelt de wijze waarop de huwelijksafkondiging dient te gebeuren. Door de beoogde vervanging van de huwelijksafkondiging door een systeem van aangifte van het huwelijk, dienen deze artikelen te worden opgeheven.

Artikelen 22 en 23

Op de te voltrekken huwelijken die reeds werden afgekondigd vóór de inwerkingtreding van deze wet, zijn enkel de huidige bepalingen van toepassing.

Article 24

Un certain nombre d'arrêtés royaux doivent être adaptés aux modifications proposées. En outre, les officiers de l'état civil qui devront dresser les actes de déclaration doivent se pourvoir des moyens nécessaires afin de pouvoir appliquer les modifications proposées. Afin de ne pas devoir commencer avec une nouvelle sorte de registre au milieu de l'année, il est indiqué que la loi n'entre pas immédiatement en vigueur.

Le ministre de la Justice,

Artikel 24

Een aantal Koninklijke Besluiten dienen te worden aangepast aan de voorgestelde wijzigingen. Bovendien dienen de ambtenaren van de burgerlijke stand die de akten van aangifte zullen moeten opmaken, zich te voorzien van de nodige middelen ten einde de voorgestelde wijzigingen te kunnen doorvoeren. Teneinde niet midden in het jaar te moeten beginnen met een nieuw soort register, is het aangewezen de wet niet onmiddellijk in werking te laten treden.

De minister van Justitie,

Tony VAN PARYS.